

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ
ЗА 8. РАЗРЕД

Београд, 2017.

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред вама је тест знања из географије за 8. разред. На крају сваког питања (број у загради) уписан је број могућих бодова којима се вреднују одговори.

На текстуална питања одговор је потребно написати читко, без прецртавања, обавезно хемијском оловком. Поједини задаци садрже вишеструки избор. Потребно је пронаћи тачан или тачне одговоре и заокружити слова које се налазе испред њих. Ако заокружите више одговора од траженог броја, задатак се неће признати. Код задатака типа допуњавања, захтев је дат у облику непотпуног исказа. Потребно је допунити или завршити реченице да би исказ био тачан и јасан. Код неких питања задаци су дати у две колоне. Ваш задатак је да повежете, тј. "спарите" податке из колоне, тако што ћете читко уписивати слова из једне колоне на линије које се налазе испред друге колоне (спаривања стрелицама или дописивање неће се вредновати). Код задатака где се тражи да упишете одговоре на линије, упишите их јасно и тачно, без накнадног прецртавања и дописивања одговора.

На директна питања потребно је одговорити кратко и јасно. Прецртавање или накнадно дописивање одговора се неће вредновати.

Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршите раније, тихо и без ометања других такмичара можете изаћи из учионице.

Желимо вам пуно успеха у раду!

Задатке предложили:

Мср Аљоша Будовић
Мср Филип Крстић

Рецензент:

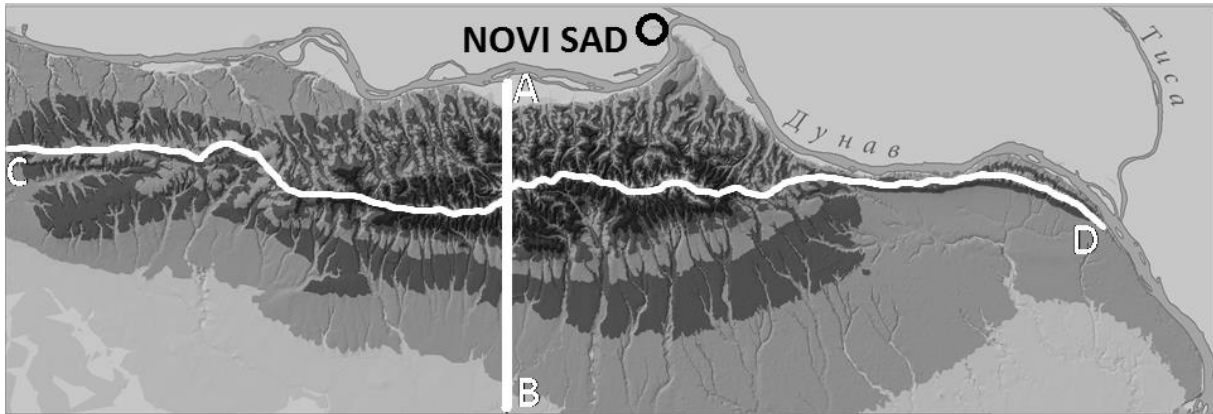
Др Славољуб Јовановић

1. а) Детаљно погледај садржај карте која је дата на слици 1. и уочи географске објекте који се налазе у околини приказане планине. На основу тога закључи која је планина приказана на карти и на линији напиши њен назив. _____.

(1x2=2)

Слика 1.

Објашњење слике: Линија између тачке „А“ и „В“ је линија попречног профила рељефа који је приказан на слици 2. Линија између тачке „С“ и „Д“ приказује развође планине.

- б) На основу слике 1 закључи да ли је правац пружања ове планине: **меридијански** или **упореднички**. Подвуци тачан одговор.

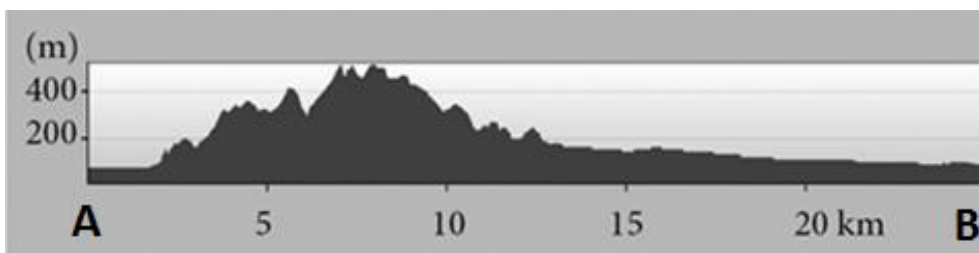
(1x2=2)

- в) На слици 2 је дат попречни профил рељефа ове планине дуж линије која је повучена између тачака „А“ и „В“ (види слику 1).

Одговори да ли је на слици 2 попречни профил рељефа ове планине приказан у: **меридијанском** или **упоредничком** правцу. Подвуци тачан одговор.

(1x2=2)

Слика 2.

- г) На основу слике 2 закључи које су падине ове планине стрмије: **северне** или **јужне**? Подвуци тачан одговор.

(1x2=2)

2. Допунити реченицу:

Према трајању, миграције се деле на: _____ и _____.

(2x1=2)

3. Повежи секторе привреде из леве колоне са привредним делатностима из десне колоне. Напиши одговарајућа слова на празним цртама. Обрати пажњу, неки од наведених сектора привреде може да буде уписан и два пута!

а) Примарни	___ Наука	
б) Секундарни	___ Саобраћај	
в) Терцијарни	___ Производно занатство	
г) Квартарни	___ Шумарство	
	___ Грађевинарство	
	___ Угоститељство	(6x1=6)

4. Откриј загонетни појам на основу следећих тврдњи:

Река извире на територији Србије.
Припада морском сливу који је по површини најмањи у Србији.
Извориште ове реке је у Српско-македонској маси.
Ова река се улива у Вардар.

Назив појма: _____.

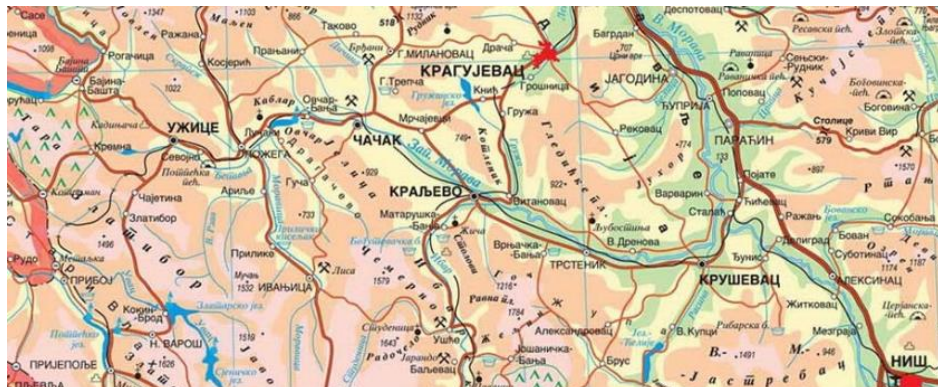
(1x2=2)

5. Која од наведених река у Србији има највећи хидроенергетски потенцијал? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Бегеј	
б) Велика Морава	
в) Дрина	
г) Колубара	(1x2=2)

6. Траса школске екскурзије иде низводно долином Западне Мораве. Уписивањем бројева од 1 до 5 на празне линије означи редослед градова које ће ученици посетити током екскурзије. Бројем 1 означи први град, а бројем 5 последњи град који ће посетити.

___ Крушевац ___ Краљево ___ Пожега ___ Сталаћ ___ Чачак

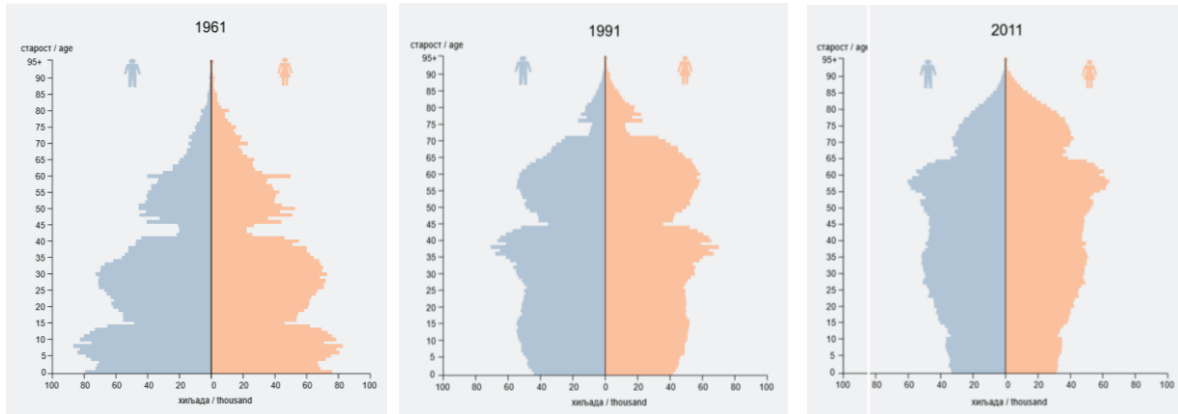

(5x1=5)

7. На слици 3 су приказане старосно-полне пирамиде за пописе становништва у Србији из 1961, 1991. и 2011. године.

Слика 3.

На основу приказаних старосно-полних пирамида становништва у Србији, закључи која од наведених тврдњи је тачна. Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Број становника у Србији се повећава.
- б) Удео старог становништва се повећава.
- в) Расте удео младог становништва у укупној популацији.

(1x3=3)

8. Због чега се просечна годишња количина падавина у Србији смањује са повећањем географске ширине и дужине? Заокружи слова испред тачних одговора.

- а) Удаљавање од Атлантског океана
- б) Удаљавање од Црног мора
- в) Смањивање надморске висине од југа према северу
- г) Смањивање надморске висине од истока према западу

(2x3=6)

9. Следеће тврдње односе се на одлике становништва Србије. Иза тачних тврдњи упиши слово (Т), а иза нетачних слово (Н):

- а) У полној структури становништва Србије више је присутно мушког него женског становништва. _____
- б) Од Другог светског рата до данас, број неписмених лица у Србији, старијих од 10 година константно се смањује. _____
- в) Највећи број радно-активног становништва у Србији запослен је у примарном привредном сектору. _____

(3x1=3)

10. Подвуци област која не припада следећем низу:

Мачва Срем Поцерина Кључ Посавина

Због чега ова област не припада наведеном низу? Заокружи тачан одговор.

- а) Једино се ова област налази у источној Србији
- б) Једино се ова област налази у јужној Србији
- в) Једино се ова област налази на Косову и Метохији

(2x1=2)

11. Прочитај следећи текст о Дунаву. У њему су наведене четири нетачне чињенице. Пронађи их и упиши их у леву колону дате табеле. Затим, у десној колони, за сваку нетачну чињеницу напиши како би требало да гласи тачна (**у табели 1 је дат пример**).

Дунав је **домаћа** река црноморског слива, која тече кроз укупно седам држава. Дунав је усекао најдужу клисуру пробојницу у Европи – Ђердап. Простор Ђердапске клисуре је 1974. године проглашен за резерват природе. Река Дунав представља важан међународни пловни коридор 10. Најдужа лева притока Дунава у Србији је Сава.

Табела 1.

	Погрешне чињенице	Тачне чињенице
Пример	Домаћа	Међународна
1.		
2.		
3.		
4.		

(4x2=8)

12. Који су главни узроци опадања природног прираштаја у Србији? Заокружи слова испред тачних одговора.

- а) Лоши економски услови.
- б) Пораст удела пољопривредног становништва.
- в) Постепено напуштање патријархалних односа.
- г) Све лошији положај жена и њиховг статуса у породици и друштву.

(2x1=2)

13. Због чега је у Метохијској котлини заступљена жупна клима?
Заокружи слова испред тачних одговора.

- а) Продирање континенталних климатских утицаја са севера.
- б) Заштићеност котлине од продора хладних ваздушних маса.
- в) Продирање утицаја Јадранског мора долином Дрима.
- г) Продирање утицаја Егејског мора долином Вардара.

(2x2=4)

14. Повежи тип земљишта из леве колоне са одговарајућим климатским типом, природном вегетацијом и типичном пољопривредном културом из десне колоне. Напиши одговарајуће слово на празним цртама.

Типови земљишта

- а) подзол
- б) чернозем
- в) гајњаче

Типови климе

- ___ умерено-континентална
- ___ континентална
- ___ планинска

Природна вегетација

- ___ степа
- ___ храстове шуме
- ___ четинарске шуме

Типичне пољопривредне културе

- ___ кромпир
- ___ шљиве
- ___ житарице

(9x1=9)

15. Уколико се наведени појам односи на Косовску котлину на празној линији испред појма упиши број 1, а ако се односи на Метохијску котлину упиши број 2.

- ___ Звечан
- ___ Урошевац
- ___ Руговска клисура
- ___ Призрен
- ___ Неродимка
- ___ Бели Дрим

(6x1=6)

16. Повежи граничне прелазе из леве колоне са одговарајућим државама из десне колоне. Напиши одговарајућа слова на празне црте.

- а) Прешево ___ Црна Гора
- б) Јабука ___ Хрватска
- в) Мали Зворник ___ Босна и Херцеговина
- г) Јаша Томић ___ Мађарска
- д) Келебија ___ Македонија
- ђ) Батровци ___ Румунија

(6x1=6)

17. На основу датог текста закључи о ком типу пољопривредне производње је реч.

Овај тип пољопривредне производње одликује се претежно натуралном производњом, коришћењем примитивних средстава за рад, малим приносима по хектару и грлу стоке, као и великим утрошком људске радне снаге.

У питању је _____ тип пољопривредне производње.

(1x2=2)

18. Повежи планине из леве колоне са групама планина којима припадају из десне колоне. Напиши одговарајућа слова на празне црте.

- а) Јавор _____ Ваљевско-подрињске планине
б) Букуља _____ Карпатске
в) Гучево _____ Старовлашко-рашке планине
г) Дело Јован _____ Шумадијске

(4x1=4)

19. Повежи руднике у Србији из леве колоне са одговарајућим рудама које се експлоатишу у њима из десне колоне. Напиши одговарајуће слово на празној црти.

- а) Голеш _____ руде бакра
б) Крупањ _____ руде олова и цинка
в) Велики Кривељ _____ руде антимона
г) Трепча _____ руде никла

(4x1=4)

20. Заокружи слова испред тачних одговора. Према физичко-географском положају Србија је:

- а) балканска
б) источноевропска
в) панонска
г) медитеранска
д) подунавска

(3x1=3)

21. Повежи градове из леве колоне са рекама на којима се налазе из десне колоне. Напиши одговарајућа слова на празне црте.

- а) Шабац _____ Нишава
б) Пирот _____ Бегеј
в) Зрењанин _____ Сава
г) Ужице _____ Ћетиња

(4x1=4)

22. Иза тачних тврдњи упиши слово (Т), а иза нетачних (Н):

- а) Дуван се гаји у Јужном Поморављу, Косовској котлини и Подрињу. _____
- б) Од укупног броја стабала воћа у Србији, око половине су стабла шљиве. _____
- в) Овчарство је најзаступљеније у Војводини. _____

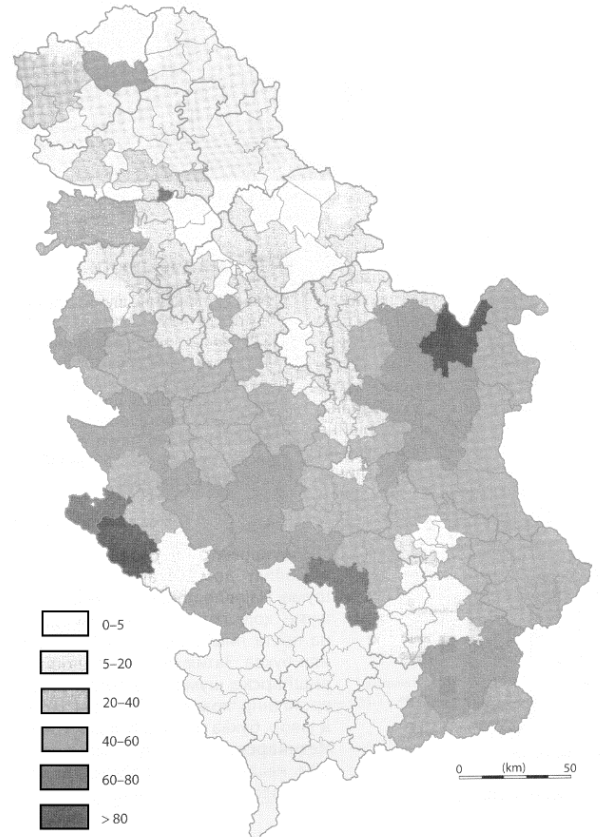
(3x1=3)

23. Заокружи слово испред тачног одговора.

На карти Србије (без података за АП Косово и Метохију) по општинама приказани су процентуални удели површина под:

- а) Воћњацима
- б) Шумом
- в) Ораницама

(1x3=3)

24. Повежи савремене фазе привредног развоја Србије из леве колоне са њиховим карактеристикама из десне колоне. Напиши одговарајуће слово на празне црте.

- а) Предратна фаза _____у овој фази Србија је била типична пољопривредна земља.
- б) Социјалистичка фаза _____Прелазак са недовољно тржишне на тржишну привреду засновану на приватној својини.
- в) Транзициона фаза _____У овој фази Србија постаје средње развијена индустријско-пољопривредна земља

(3x1=3)

Укупан број бодова: 100

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова.

Чланови комисије:

1) _____

2) _____

3) _____